

Rozsah práce

Práce se rozkládá na 85 číslovaných stranách, včetně přílohy části. Samotná textová část je pak obsažena na 71 stranách, což odpovídá standardní struktuře práce tohoto typu. Práce obsahuje 23 tabulek a 16 obrázků.

Volba tématu

Téma práce, které zabývá stárnutím populace, je bezpochyby aktuální a důležitost inovativních prací v této problematice se bude nadále zvyšovat. Hlavním objektem zájmu je index aktivního stárnutí (AAI). Autor se zabývá jak jeho způsobem výpočtu, tak porovnáním Česka s ostatními státy Evropy, tak především navržením autorovo originální „*alternativní metodiky interpretace*“ tohoto indexu tak, aby lépe dokázal identifikovat oblasti, kde by mělo dojít ke zlepšení podmínek v rámci aktivního stárnutí. Z tohoto důvodu se domnívám, že obsah práce není dostatečně odražen v názvu práce, resp. že název práce mohl spíše odkazovat na používaný index a jeho originální modifikaci.

Cíl práce a jeho naplnění

Práce má dva hlavní cíle. Prvním cílem práce je „...*popsat, jak se vyvíjela situace aktivního stárnutí v České republice*“, a to právě za pomoci AAI a se záměrem „...*zvýšit povědomí o aktivním stárnutí v České republice a vyvolat aktivitu ke zlepšení kvality života starších spoluobčanů*“. Prvotní cíl byl naplněn, avšak u zmíněného záměru nevím, zda je v možnostech autora pomocí jedné diplomové práce jej dosáhnout, k tomu by musela sloužit větší osvěta, např. formou speciálních přednášek či publikační činnosti, k čemuž možná časem ale dojde. Druhým cílem bylo „*zjistit, které oblasti aktivního stárnutí se dají zlepšit tak, aby to prospělo samotným starším obyvatelům*“. Dle autora nedokonalost indexu tkví v tom, že „...*nepředá jasnou informaci, co udělat, aby se starší obyvatelé měli lépe, přičemž tato informace v něm skryta je, záměrem je jí získat*“. Zde oceňuji už jen myšlenku autora, že se nespokojil s použitím nástroje tak, jak byl vytvořen, ale že se snaží získat pomocí své vlastní invence vypořádat se s úskalím tohoto indexu. Bohužel, ne všechny kroky, jak ještě bude zmíněno v posudku, autor dokázal relevantně okomentovat a zdůvodnit, přesto si myslím, že i druhý cíl byl autorem naplněn.

Struktura práce

Práce je rozdělena do jedenácti hlavních kapitol, včetně *Úvodu* a *Závěru*. Práce je možná až příliš strukturovaná, avšak ve výsledku to není na škodu. Stěžejní části jsou kapitoly 7–10, kde je nejprve představen a kriticky zhodnocen AAI, porovnán jeho vývoj u nás a vybraných zemích Evropy, a ve dvou kapitolách nastíněn nejprve metodologicky a posléze prakticky autorův záměr o alternativní metodu interpretace tohoto indexu.

Práce s literaturou a zdroje dat

Práce s použitou literaturou je dle mého názoru na velmi dobré úrovni. Autor prokázal orientaci ve zdrojích, zabývajících se nástrojem AAI, resp. problematikou aktivního stárnutí. Datovými zdroji byly výsledky výběrových šetření, zveřejněné na stránkách Evropské hospodářské komise OSN (UNECE). Citační zápisy, stejně jako seznam bibliografických zdrojů, jsou až na malé výjimky korektně používány a zpracovány.

Připomínky k práci

K práci mám několik připomínek, přičemž si dovoluji uvést jen ty nejrelevantnější:

- Autor automaticky předpokládá, že čtenář ví, co to je a co vyjadřuje index aktivního stárnutí (viz abstrakt, první odstavec *Úvodu*) – domnívám se, že by bylo vhodnější jednou, dvěma větami nejprve tento ukazatel představit (alespoň tak, jak je uvedeno ve druhém odstavci *Úvodu*) a posléze jej používat. Čtenář neznalý tohoto indexu neví, co si má pod daným nástrojem představit, a jak bylo uvedeno, z názvu práce nelze poznat, že práce bude právě aplikace a modifikace interpretace tohoto nástroje.

- Jak bylo zmíněno, oceňuji inovativní přístup autora ve snaze nové interpretace AAI. Avšak domnívám se, že výpočetní mechanismus představované metodiky není dostatečně představen a vysvětlen.
  - Především se čtenář ztrácí v tom, co je čistým autorským přínosem, a co je převzaté – v textu je velmi dobře pracováno s literaturou, avšak právě to ztrácí přehlednost, co je autorovo inovace a co převzatý postup.
  - Některé vstupní předpoklady jsou dané čistě jen na základě prostého úsudku autora (např. s. 60: „*Počet pěti (zemí) se jeví jako vhodný*“ – proč, resp. jakých pět zemí?; stejně tak použití tzv. „*inverzní vzdálenosti*“ – určitě se jedná o zajímavý, inovativní přístup, ale pokud něco takového autor navrhuje, měl by více se snažit podložit vhodnost použití patřičnými postupy, případně analýzami) – takto definované předpoklady by bylo vhodné opatřit nějakou analýzou či úsudkem, podloženým odbornou literaturou
  - Autor píše: „*Optimální váhové schéma je ovlivněno silnými a slabými stránkami každé země. To je hlavní přínos pro tento přístup. Tím, že byla umožněna každé zemi určitá hladina flexibility vah, byly silné stránky upřednostněny před slabými, a tím identifikovány.*“ Oponent i po několika důkladných čteních z práce plně nepochopil, co je přínosem této optimalizace, resp. proč zvýhodňovat silnější ukazatele před slabšími. V rámci identifikace silných a slabých ukazatelů, to vnímám jako vhodný nástroj, ale pro výpočet výsledného AAI, třeba již na úrovni domén, postrádám vypovídající smysl, pokud výsledná hodnota má být reprezentativní pro mezistátní srovnání či srovnání ukazatele v čase.

V práci se objevilo i několik dalších chyb či nepřesností, které jsou spíše formálního charakteru, vzniklé spíše nepozorností autora, přesto si je dovoluji zmínit:

- Titulní strana neodpovídá vzoru titulních stran podle opatření děkana č. 08-2017.
- Není vhodné používat stejné názvy podkapitol ve dvou různých kapitolách (viz kapitoly 9 a 10)
- Nepřesnost geografických pojmů (v textu často „Nizozemí“, v tabulkách správný pojem „Nizozemsko“)
- Občas text odkazuje, resp. popisuje grafický objekt, avšak z textu není zřejmé, o jaký objekt se jedná (viz s. 40, poslední odstavec)
- Strana 63 dolní odstavec – odkaz na tab. 8, má být tab. 9...

Formální a jazyková stránka

Formální i grafické zpracování práce je na slušné úrovni, stejně jako po stylistické stránce. V práci jsem nenalezl výrazné typografické prohřešky.

Diplomová práce Matěje Votrubce je velmi zajímavým počinem. Předkládá nový pohled na práci s daty, které se používají v rámci konstrukce indexu aktivního stárnutí, a to tak, aby bylo možné lépe identifikovat silnější a slabší oblasti, které tento komplementární index vytvářejí. Je proto na škodu, že některé pasáže jsou dle mého názoru čtenáři, který není do problematiky dlouhodoběji zasvěcen, nedostatečně vysvětleny, což je dáno nejspíš tím, že autor je s určitými postupy již natolik zžit, že nepovažuje za nutné určité kroky specifikovat. Tím však nechci snižovat výslednou podobu této práce. Naopak, práci považuji za velmi dobrý odraz schopností Matěje Votrubce kriticky přistupovat ke studované problematice, což je základ každého vědeckého přístupu. Pokud ale bude diplomant uvažovat o publikování či další prezentaci výsledků své práce, bylo by vhodné určité pasáže detailněji popsat, aby bylo možné jednoznačně určit nejenom postup, ale i zdůvodnění jednotlivých kroků, které v rámci „*alternativní metodiky interpretace*“ byly použity. Přesto se domnívám, že se jedná o velmi zajímavou práci, a proto

navrhuji přijmout překládanou diplomovou práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2017-08-31